

Članak 215.

(1) Planom su obuhvaćena nepokretna kulturna dobra zaštićena u smislu važećih propisa, kako slijedi:

Kulturna dobra unesena u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

(1) Zaštićena kulturna dobra (identifikacijski broj prema grafičkom dijelu Plana):

- 11 Urbanistička cjelina grada Buja - broj upisa u registar kulturnih dobara Republike Hrvatske Z 2679
Gradski fortifikacijski sustav Buja
Kultivirani krajolik humka akropolskog naselja Buje
- 105 Buje – arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Margareta, uz zgradu Gimnazije - broj upisa u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske Z 1136
- 121 Hidroarheološka zona od granice Slovenije do Umaga - broj upisa u registar kulturnih dobara 107, br. rješenja 313/1 od 22.12.1966.
- 56 Ruralna cjelina Kaštel iznad Dragonje
- broj upisa u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske Z 2482
Kultivirani krajolik humka akropolskog naselja Kaštel
Arheološko nalazište na lokalitetu Kaštel iznad Dragonje
- 12 Civilna građevina – kompleks uljare u Bujama
- broj upisa u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske Z 4016

Bez ID broja Ostaci renesansne kuće u Bujama na k.č. zgr. 372/3 k.o. Buje /
rješenje: KLASA: UP/I 612-08/10-06/0244 od 09. srpnja 2010.

~~(2) Rješenjem Konzervatorskog odjela u Puli stavljen je pod preventivnu zaštitu arheološki lokalitet Kaštel Momjan (Rota) u Momjanu. Datum rješenja 07.05.2015.~~

Članak 216.

(1) **Planom se preporučuje registracija** u smislu važećih propisa sljedećih nepokretnih kulturnih dobara (identifikacijski broj prema grafičkom dijelu Plana):

- 80 Poluurbana i ruralna cjelina Momjan
Kultivirani krajolik humka akropolskog naselja Momjan

(2) Dodatno, Planom je utvrđena i ~~preventivno~~-zaštićena vrijedna krajobrazna cjelina lokalnog značaja - šire područje Momjana i Kaštela Momjan (Rota), označena u grafičkom dijelu Plana, unutar koje nije dozvoljena gradnja građevina visokogradnje [izvan građevinskih područja](#).

Članak 217.

(1) **Planom su evidentirana sljedeća nepokretna kulturna dobra - cjeline i građevine** (identifikacijski broj prema grafičkom dijelu Plana):

- 4 Ruralna cjelina Bibali
- 6 Ruralna cjelina Brda
- 8 Ruralna cjelina Brešani
- 9 Ruralna cjelina Brič
- 10 Ruralna cjelina Bucaji
- 13 Ruralna cjelina Buroli
- 38 Ruralna cjelina Dramac
- 43 Ruralna cjelina Gamboci
- 56 Ruralna cjelina Kaštel iznad Dragonje
Kultivirani krajolik humka akropolskog naselja Kaštel
Arheološko nalazište na lokalitetu Kaštel iznad Dragonje
- 60 Ruralna cjelina Kontarini
- 62 Ruralna cjelina Krasica
- 63 Ruralna cjelina Kremenje
- 64 Ruralna cjelina Kršete
- 65 Ruralna cjelina Kućibreg
- 68 Ruralna cjelina Lalovići
- 69 Ruralna cjelina Lozari
- 70 Ruralna cjelina Ljubljanija
- 77 Ruralna cjelina Marušići

- 78 Ruralna cjelina Merišće
86 Ruralna cjelina Montrin
88 Ruralna cjelina Oskoruš
90 Ruralna cjelina Paliski
93 Ruralna cjelina Smilovići
106 Ruralna cjelina Sv. Mauro
111 Ruralna cjelina Šajini
114 Ruralna cjelina Tarkusi
117 Ruralna cjelina Triban
118 Ruralna cjelina Vinjarija
119 Ruralna cjelina Vižinada
Arheološko nalazište na lokalitetu Vižinada
5 Arheološko nalazište na lokalitetu Bracanja
2 Arheološko nalazište na lokalitetu Baredine
14 Arheološko nalazište na lokalitetu Casai
15 Arheološko nalazište na lokalitetu Cingarela
36 Arheološko nalazište na lokalitetu Cupiga
39 Arheološko nalazište na lokalitetu Fineda/Finida
41 Arheološko nalazište na lokalitetu Fratta
47 Arheološko nalazište na lokalitetu Hum
51 Arheološko nalazište na lokalitetu Kalandrija
52 Arheološko nalazište na lokalitetu Kaldanija
Graditeljski sklop u Kaldaniji
54 Arheološko nalazište na lokalitetu Kastanjari – Škuljka
55 Arheološko nalazište na lokalitetu Kastion
57 Arheološko nalazište na lokalitetu Kavruja
58 Arheološko nalazište na lokalitetu Klavac
59 Arheološko nalazište na lokalitetu Kolombanija
61 Arheološko nalazište na lokalitetu Kontarini
67 Arheološko nalazište na lokalitetu Krug
71 Arheološko nalazište na lokalitetu Madona delle Vigne – Monte Baster
73 Arheološko nalazište na lokalitetu Mandaloro
75 Arheološko nalazište na lokalitetu Markovac
79 Arheološko nalazište na lokalitetu Mira
80 Arheološko nalazište na lokalitetu Momjan
84 Arheološko nalazište na lokalitetu Monte degli Olmi
85 Arheološko nalazište na lokalitetu Monte di Mazzoria
91 Arheološko nalazište na lokalitetu Pećina kod Lozari
92 Arheološko nalazište na lokalitetu Pećina Mira
95 Arheološko nalazište na lokalitetu Stancija Fanelli
96 Arheološko nalazište na lokalitetu Stancija Famejeja
100 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Eufemija
101 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Elizej
102 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Franjo
103 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Kancijan
104 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Jelena
107 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Nikola pokraj Sorbara
108 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Pelagij
109 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Pelegrin
110 Arheološko nalazište na lokalitetu Sv. Stjepan
112 Arheološko nalazište na lokalitetu Šavarinovac
113 Arheološko nalazište na lokalitetu Škrline
115 Arheološko nalazište na lokalitetu Tiola, kod Krasice
116 Arheološko nalazište na lokalitetu Tiola, kod Brda
120 Arheološko nalazište na lokalitetu Volpija
Civilni stambeno-gospodarski sklop u Volpiji
76 Stancija Markovac
94 Stancija na cesti Brda – Kućibreg
97 Stancija Krevato
98 Stancija Zrinci
12 Civilna građevina – sajmište u Bujama
Civilna građevina – stari vinarski podrum u Bujama
Civilna građevina – kompleks uljare u Bujama
Sakralna građevina – poklonac sv. Antona u Bujama

- 40 Civilni stambeno - gospodarski sklop u Fratriji
 42 Civilni stambeno - gospodarski sklop u Gaderima
 45 Graditeljski sklop u Gardošima
 48 Graditeljski sklop u Jukima
 49 Graditeljski sklop u Jurcaniji
 53 Graditeljski sklop u Kanedolu
 Sakralna građevina – poklonac u Kanedolu
 66 Graditeljski sklop u Kućibregu
 Sakralna građevina – poklonac u Kućibregu
 81 Graditeljski sklop – kaštel u Momjanu
 74 Civilna građevina u naselju Markocija (Grad Umag)
 122 Civilna građevina - trasa turističke uskotračne pruge "Parenzana" (ferrovia "Parenzana")
 16 Crkva sv. Antuna opata u Lozarima
 17 Crkva sv. Ivana Krstitelja na groblju Merišće
 18 Crkva (župna) sv. Jakova u Brdima
 19 Crkva sv. Jurja u Oskorušu
 20 Crkva sv. Jurja u Tribanu
 21 Crkva sv. Justine u Kućibregu
 22 Crkva sv. Katarine na groblju u Oskurušu
 23 Crkva sv. Lucije (Srbar pokraj Marušića, groblje)
 24 Crkva sv. Marije Magdalene (Brič, groblje)
 25 Crkva sv. Marije (Fabijančići, desno od ceste Momjan-Kremenje)
 26 Crkva sv. Martina u Momjanu
 27 Crkva sv. Mihovila arhanđela nadomak Vižinade (pokraj Kaštela)
 28 Crkva sv. Maura ili Majka Božja od Zdravlja u selu Sv. Mauro
 29 Crkva sv. Petra i Pavla u Kršetama
 30 Crkva sv. Petra u Momjanu
 31 Crkva sv. Petra na području Srbara
 32 Crkva sv. Roka na Momjanskom groblju
 33 Crkva sv. Roka u Burolima
 34 Crkva sv. Sabe
 35 Crkva sv. Stjepana u Krasici
 7 Sakralna građevina – poklonac u Brdima
 46 Sakralna građevina – poklonac u Gobcima
 72 Sakralna građevina – poklonac u Malotiji
 83 Sakralna građevina – poklonac u Momjanu
 1 Etnološko područje potoka Argila
 3 Etnološko područje potoka Bazuje
 37 Etnološke građevine u Črncima
 44 Etnološke građevine u Gardošima
 50 Etnološke građevine u Jurinima
 82 Etnološke građevine u Momjanu
 87 Etnološke građevine u Morožiji
 89 Etnološke građevine u Paldigiji
 99 Etnološke građevine u Stanovićima
 Hidroarheološki zaštitni pojas cijelom dužinom obalnog mora Grada Buja, širine 2000m
 Zaštitni obalni pojas cijelom dužinom obale Grada Buja, širine 100m
 Zaštitni kopneni pojas u zaleđu zaštitnog obalnog pojasa, širine 100m

Članak 218.

(1) Planom se dodatno uspostavlja zaštita svih građevina visokogradnje i niskogradnje izgrađenih u pravilu do 1940. godine i to:

- pojedinačne građevine manjih ambijentalnih vrijednosti koje doprinose vrijednosti cjeline, odnosno kulturnog krajolika u kojemu se nalaze,
- sve građevine građene na tradicionalan način, primjenom tradicionalnih materijala (kameni zidovi) i arhitektonskih elemenata (portali, kamene erte, baladuri i slično).

(2) Prema eventualnom ostalom kulturnom dobru, koje ovim Planom nije posebno specificirano, ima se odnositi u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Članak 219.

~~(1) Prema eventualnom ostalom kulturnom dobru, koje ovim Planom nije posebno specificirano, ima se odnositi u skladu sa zakonom i drugim propisima.~~

(1) Ne može se izdati građevna dozvola bez prethodno pribavljene suglasnosti tijela uprave nadležnog za zaštitu kulturnih dobara na glavni projekt namjeravanog zahvata u prostoru, za kulturna dobra iz članaka 215., 216. i 217. ovih odredbi.

(2) U postupku izrade prostornih planova užeg područja, kao i kod utvrđivanja lokacijskih i /ili građevinskih dozvola neposrednom provedbom ovog Plana, nadležno tijelo uprave utvrdit će mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara, pri čemu se mogu odrediti moguće načelne mjere: suradnja s konzervatorskim odjelom, konzervatorska istraživanja i analize, konzultativni i konzervatorski nadzor i sl., odnosno provedbu arhitektonsko-urbanističkog natječaja i/ili ocjenu uspješnosti projekta od strane Gradskog povjerenstva za ocjenu arhitektonske uspješnosti.

(3) Nadležno tijelo uprave, kod utvrđivanja mjera zaštite zakonom zaštićenih kulturnih dobara iz članka 215. je Konzervatorski odjel u Puli.

(4) Nadležno tijelo uprave za utvrđivanje mjera zaštite svih kulturnih dobara osim onih iz članka 215. je Upravni odjel za prostorno uređenje i upravljanje gradskom imovinom Grada Buja, uz konzultiranje mišljenja Konzervatorskog odjela u Puli i/ili Gradskog povjerenstva za ocjenu arhitektonske uspješnosti.

Članak 220.

(1) Za sva obuhvaćena kulturna dobra iz članaka 215., 216. i 217. Planom se utvrđuje sustav zaštite. Planom se diferenciraju 2 osnovna načela zaštite kulturnih dobara:

- zaštita temeljem odredbi prostornog plana užeg područja,
- zaštita temeljem lokacijske (građevne) dozvole izdate neposredno temeljem odredbi ovog Plana.

(2) Za sva kulturna dobra iz članaka 215. i 216. ovih odredbi, te za sve sakralne i ostale pojedinačne građevine iz članka 217. ovih odredbi utvrdit će se:

- opći uvjeti zaštite,
- posebni uvjeti zaštite i prethodno odobrenje za radove na kulturnom dobru.

(3) Za naselja i cjeline iz članka 217. ovih odredbi, kao i za eventualna ostala kulturna dobra, koja ovim Planom nisu posebno specificirana, odredit će se:

- opći uvjeti zaštite.

(4) U cilju očuvanja arhitektonskog jedinstva, prostornim planovima užeg područja odnosno lokacijskom (građevnom) dozvolom, odredit će se elementi rekonstrukcije postojećih kulturnih dobara. Pri tome će se uvažavati kreativna rješenja svrhovite zaštite i očuvanja putem kojih se građevini kvalitetno određuju potrebni životni, odnosno radni uvjeti.

Buje

Članak 221.

~~———— (1) U postupku izrade prostornih planova užeg područja nadležno tijelo državne uprave utvrdit će konzervatorsku podlogu sa sustavom mjera zaštite obuhvaćenih nepokretnih kulturnih dobara ili utvrditi sustav mjera zaštite tih kulturnih dobara. U prostorne planove užeg područja obavezno se ugrađuju utvrđene mjere zaštite nepokretnih kulturnih dobara.~~

(1) U području urbanističke cjeline grada Buja iz članka 215. ovih odredbi utvrđuju se mjere očuvanja i zaštite na sljedeći način:

- Planom su načelno određene prostorne međe kulturnog dobra, u kojima se propisuje sustav mjera zaštite. Detaljne prostorne međe kulturnog dobra određene su aktom o zaštiti kulturnog dobra nadležnog tijela državne uprave.
- U zoni A propisuje se cjelovita zaštita kulturno povijesnih vrijednosti uz najveće moguće poštivanje tradicije i funkcije prostora i sadržaja. Nije dopušteno unošenje novih struktura, a moguće je prilagođavanje funkcija i sadržaja suvremenim potrebama uz minimalne intervencije u povijesne strukture (sanacija, konzervacija, konzervatorska rekonstrukcija).
- U zoni B propisuje se zaštita osnovnih elemenata prostorne povijesne matrice i karakterističnih kompleksa grupa građevina, pojedinih građevina i drugih važnih vrijednosti, a prije svega gabarita, povijesnih sadržaja i oblika. Dopuštene su odgovarajuće intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama (konzervacija, rekonstrukcija, povezivanja povijesnih i novih struktura: interpolacija, rekompozicija, integracija).

- U zoni C propisuje se zaštita krajobraznog karaktera cjeline. Obaveznom kontrolom gabarita i očuvanjem vrijednih vizura štitiće se i isticati urbane, arhitektonske i krajobrazne vrijednosti kulturnog dobra. Intervencije u prostoru dopuštene su samo uz pridržavanje osnovnih konzervatorskih načela i zaštite kulturno povijesne cjeline (uređenje prostora, gradnja, rekonstrukcija).
  - U zoni istraživanja I (područja zona A i B, te uz njih područje na brežuljku Sv. Margarete) sve intervencije u prostoru uvjetovane su prethodnim arheološkim istraživanjima i nadzorom, a svaka intervencija podređena je rezultatima provedenih istraživanja.
  - Zaštitni i drugi radovi na području ovog kulturnog dobra mogu se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela državne uprave.
  - Ovo kulturno dobro može se koristiti samo u izvornoj namjeni ili za namjenu koju odredi nadležno tijelo državne uprave, sve sukladno odredbama ovog Plana.
- Nadležno tijelo državne uprave može propisati i druge mjere zaštite ovoga kulturnog dobra.

Momjan

Članak 222.

(1) U grafičkom prikazu Plana list br.4.8 - Granice građevinskih područja k.o.Momjan dan je obuhvat zaštite kulturnog dobra poluurbane i ruralne cjeline naselja Momjan za koju se određuje planska zaštita.

(2) **ZONA A - ZONA MOMJANSKOG KAŠTELA s okolicom** – predstavlja izdvojenu cjelinu u dodiru sa zonom B. Unutar ove zone nije dozvoljena nikakva novogradnja, unutar ni izvan granica građevinskog područja naselja Momjan. Dozvoljeni su radovi u svrhu istraživanja, sanacije, restauracije, konzervacije i prezentacije Momjanskog kaštela Rota, te održavanje obuhvaćenih stambenih građevina odnosno njihova obnova bez promjene gabarita, u cilju usklađivanja sa smjernicama za obnovu postojećih građevina. Uređenje šetnica, edukativnih staza, kultivacija i obnova terasa i sl., bez elemenata visokogradnje.

(3) **ZONA B – POVIJESNE JEZGRE DOLINJA VAS I GORINJA VAS** - Unutar zone B, koja obuhvaća povijesne jezgre Dolinje Vasi i Gorinje Vasi, utvrđuje se cjelovita zaštita građevina i postojeće urbanističke situacije. Potrebno je u najvećoj mogućoj mjeri poštivati zatečene prostorne odnose, raspored i volumen objekata unutar cjeline te sam izgled, volumen i materijale od kojih je pojedinačan objekt izgrađen. Moguće je prilagođavanje postojećih struktura suvremenim sadržajima (namjenama, ne arhitekturi) uz minimalne intervencije u zatečeno građevinsko stanje. Zahvati na objektima prvenstveno moraju biti sanacija, konzervacija i restauracija što ovisi o postojećem građevinskom stanju objekta te o njegovim ambijentalnim i/ili kulturno umjetničkim vrijednostima. Ne preporuča se unošenje novih struktura osim u dijelovima gdje je zabilježena izgradnja na Franciskanskom katastru iz 1820. odnosno 1877. godine.

a) Smjernice za rekonstrukciju i obnovu postojećih građevina u povijesnim jezgrama Gorinje i Dolinje Vasi:

a.1) Jezgre naselja je važno čuvati u postojećim prostornim odnosima, volumenima i gabaritima.

a.2) Volumeni zgrada - oblikovanje

- Prilikom rekonstrukcije pratiti izvorni volumen građevina

- *Obzirom da su objekti, barem za današnje standarde stanovanja relativno skromni, moguće je spojiti u tlocrtu dva ili više objekata da bi se dobio korisni prostor koji zadovoljava današnje standarde. U slučaju takve obnove moraju se zadržati vanjski volumeni objekata - ta specifična adicija volumena gdje se objekti naslanjaju jedan na drugi ali u izmaknutom tlocrtu, volumenu i visini predstavlja karakteristiku Istarskih naselja na uzvisinama. Volumeni objekta se dodiruju na jednoj strani ali nisu iste visine i/ili širine.* Prilikom obnove ne preporučaju se dogradnje, nadogradnje i/ili prigradnje jer bi iste unificirale volumene i stvorile jedan veliki objekt povijesno neutemeljen i ambijentalno neusklađen.

- *Osim baladura, kojeg ima manji dio kuća, pročelja objekata su plošna i lako čitljiva u svojoj funkcionalnosti.* Baladur je moguće obnoviti jedino na objektima gdje je on zatečen u postojećem stanju.

- Zadržati postojeći raster otvora na fasadi

- Krov se u pravilu realizira kao dvostrešni, no na nekim je objektima i višestrešni te se u tim objektima obnavlja kao takav tj. u zatečenom stanju.

a.3) Uređenje i opremanje zgrada

- Sve bi fasade trebale biti ožbukane i to žbukom mineralnog sastava sa umiješanom bojom. Fugiranje kamena po pročeljima građevina je neispravno i povijesno neutemeljeno.

- Za boje fasada se preporučaju zemljani i zagasiti tonovi, nijanse žute/okera, a ukoliko se koriste druge boje iz spektra, onda koristiti zagasiti/izbljedjeli ton istih.
- Prozore i škere se preporuča raditi od drva; ne preporučaju se aluminij, PVC i slični novi materijali.
- Pokrov krova kupa kanalicom, ako je moguće kombinacijom nove i stare, ili koristiti zagasiti crveni crijep. Ne preporučaju se patinirane kanalice tipa "antico" jer će crveni crijep vremenom dobiti prirodnu patinu i bolje se uklopiti u ambijent.
- Odvod vode preko oluka (tzv. gurli) polukružnog presjeka, ne preporučaju se obični pocinčani profili već oličeni u tamnije tonove.
- Postojeće manje pregradnje i dogradnje pomoćnih objekata (za životinje, alat, strojeve i sl.) s vremenom ukloniti ili ako su neophodne preoblikovati tako da budu manje i vizualno neutralnije.
- Nastaviti tradiciju gradnje lokalnim suhozidom od lokalnog tamnog kamena, ponavljajući slog tipičan za ovaj kraj. Kamen se koristi prilikom ograđivanja parcela, ali poglavito u terasama i uz glavnu cestu te uz ostale putove/ceste.

b) Smjernice za novogradnju u povijesnim jezgrama Gorinje i Dolinje Vasi:

- U jezgrama se može graditi na mjestima gdje su prema Franciskanskom katstru bile građevine; (npr. Kuća obitelji Rota) prema zadanom tlocrtu, a u većini slučajeva poznata je i katnost objekta iz povijesnih crteža i fotografija.
- Što se tiče arhitektonskog oblikovanja primjenjuje se konzervativni pristup prema smjernicama za obnovu postojećih objekata

(4) ZONA C – ŠIRE PODRUČJE MOMJANA

a) Prilikom građevinskih intervencija na povijesnim objektima ali i prilikom novogradnje moraju se uvažavati karakteristike kvalitete i tradicije gradnje na obuhvaćenom i širem području, te upotrebljavati kvalitetni detalji, proporcije i materijali karakteristični za ovdašnju klimu i tradiciju. Horizontalni i vertikalni gabariti građevina, oblikovanje pročelja i krovništa, te upotrijebljeni materijali moraju biti usklađeni s okolnim povijesnim građevinama i krajolikom. Zahvati na povijesnim objektima prvenstveno moraju biti sanacija, konzervacija i restauracija ali je dozvoljeno i povezivanje novih i povijesnih struktura.

b) Za novogradnje unutar povijesne jezgre, kao i novogradnje na preostalim dijelovima građevinskog područja unutar zone C, što se tiče arhitektonskog oblikovanja, primjenjuje se konzervativni pristup prema smjernicama za obnovu postojećih objekata. Zona C ima podosta novogradnje i intervencije na tim objektima su moguće u svrhu poboljšanja prostornih i oblikovnih vrijednosti naselja.

c) Na dijelovima građevinskih područja zone C, izvan povijesne jezgre Gorinje Vasi, izuzetno je moguća i novogradnja sa suvremenim pristupom oblikovanja građevina – primjenom suvremene arhitekture, isključivo uz odobrenje nadležnog tijela Grada Buja o vrsnoći planiranog arhitektonskog i urbanističkog rješenja. Vrsnoća ovakvog projekta će se ocjenjivati osobito u odnosu na javni i zajednički prostor, odnos s kulturnim krajobrazom i cjelokupnim graditeljskim naslijeđem momjanštine. Nove građevine ne smiju zauzimati dominantne položaje, niti se nametati svojom ekspozicijom u odnosu na postojeće vrijedno kulturno dobro.

d) Na svim površinama unutar zone C, uređenje šetnica, edukativnih staza, kultivacija i obnova terasa i sl. je poželjno, bez elemenata visokogradnje izvan građevinskog područja.

(5) ZONA D - PRIJEDLOG ZAŠTITE KRAJOBRAZA MOMJANŠTINE - Momjanski krajobraz nije doživio promjene koje bi ga degradirale ili trajno promijenile, no da se isto ne bi dogodilo, daju se smjernice budućih intervencija u ovom jedinstvenom krajobrazu koji se predlaže za zaštitu kao kulturno-povijesni krajobraz:

a) Smjernice za gradnju novih građevina u prostoru koji se predlaže za zaštitu kao kulturno-povijesni krajobraz.

- Prilikom planiranja smještaja novogradnji potrebno je uvažiti postojeće urbane karakteristike neposredne okoline te novogradnju uklopiti u postojeću izgrađenu matricu naselja koja se nalaze u predloženom prostoru krajobrazne zaštite.

- Potrebno je voditi računa o krajobraznoj izloženosti budućih građevina te stoga valja uvažiti postojeću parcelaciju zemljišta i prilagoditi se obliku i položaju zatečenih obližnjih građevina što omogućuje organski rast mjesta kakav je prisutan u višestoljetnoj tradiciji.

- Oblikovanje građevine baštini tradicionalne arhitektonske elemente i kompozicijske principe oblikovanja pročelja. To načelno znači da su objekti rađeni u izduženom tlocrtu (tipičan omjer dužine i širine je 2:1), okomitih/zatvorenih površina fasada sa tradicionalnim rasterom otvora (maksimalno 1/3 fasade su otvori) te visine objekata koja je nešto viša od njegove širine.
- Od ostalih elemenata tu je dvostrešni krov pokriven kupa kanalicom, elementarno pročelje koje nema istaka, baladura ili sl. već je u potpunosti ožbukano zagasitom bojom
- naglasak na hortikulturnom uređenju "okućnice". Okućnice su često okružene tradicionalnim suhozidom koji nerijetko prerasta u terase na kojima se sade nasadi. Takav prostorni koncept uvelike pridonosi mimikriji i stapanju sa krajobrazom što bi trebao biti cilj svake novogradnje.

b) Ne dozvoljava se izgradnja unutar područja krajobrazne zaštite, izvan definiranih građevinskih područja.

- Gradnja svih građevina izvan granica građevinskih područja, osim građevina infrastrukture, nije dozvoljena u području predloženom za zaštitu kao kulturno-povijesni krajobraz Momjana

c) Područje ekološke mreže - Argille HR2001312. Dolina potoka Argilla dio je Ekološke mreže proglašene Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/13).

- Potrebno je zadržati postojeću bioraznolikost i očuvati njezin povoljni vodni režim. Dolina potoka Argilla, odnosno voda, ishodište je života na Momjanštini i shodno tome valja maksimalno poštivati zatečeno stanje i očuvati ga za buduće generacije. Neinvazivni sadržaji (uređenje edukativno-pješačkih staza, utrke, događaji na otvorenome i sl.) su preporučljivi. Svi zahvati u prostoru podliježu procjeni u skladu s posebnim propisima.

d) Korištenje terasastih padina.

- Obveza je nastaviti stoljetnu tradiciju kultiviranja padina zaravnavanjem i podzidavanjem koja doprinosi specifičnosti krajobraza ali i štiti tlo od erozije. Obveza ja obnavljati oštećene terasaste padine, nastaviti koristiti padine koje su u upotrebi te pri sadnji novih nasada formirati nove padine po uzoru na postojeće.

e) Izbjegavati stvaranje novih nasada bez terasa - na umjetno formiranom ravnome tlu bez podzida.

- Izbjegavati stvaranje velikih oranica bez podzida već formirati nasade prema obliku koji je prisutan i dominantan u prostoru – terase.

- Intervencije u krajobrazu su poželjne za održavanje stupnja razvijenosti i prepoznatljivosti krajobraza no one moraju izgledati kao zajedničko djelo prirode i čovjeka. Cilj gore navedenih smjernica je dobiti uravnotežen odnos očuvanosti prirodnih elemenata krajobraza u odnosu na buduće čovjekove intervencije.

~~(1) U slučaju kada se, do donošenja prostornog plana užeg područja kao i za kulturna dobra kod kojih se ne planira izrada i donošenje prostornog plana užeg područja, mjere zaštite kulturnih dobara određuju lokacijskom dozvolom temeljem ovog Plana, tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite kulturnih dobara utvrdit će uvjete zaštite kulturnog dobra, pri čemu se mogu odrediti moguće načelne mjere: suradnja s konzervatorskim odjelom, konzervatorska istraživanja i analize, konzultativni i konzervatorski nadzor i sl.~~

~~———— (2) Za sva kulturna dobra iz članaka 215. i 216. ovih odredbi, te za sve sakralne i ostale pojedinačne građevine iz članka 217. ovih odredbi utvrdit će se:~~

~~—— opći uvjeti zaštite,~~

~~—— posebni uvjeti zaštite i prethodno odobrenje za radove na kulturnom dobru.~~

~~———— (3) Za naselja i cjeline iz članka 217. ovih odredbi, kao i za eventualna ostala kulturna dobra, koja ovim Planom nisu posebno specificirana, odredit će se:~~

~~- opći uvjeti zaštite.~~

~~(4) Ne može se izdati građevna dozvola bez prethodno pribavljene suglasnosti tijela državne uprave nadležnog za poslove zaštite kulturnih dobara na glavni projekt namjeravanog zahvata u prostoru, za kulturna dobra iz članaka 215., 216. i 217. ovih odredbi.~~

Članak 223.

~~(1) U cilju očuvanja arhitektonskog jedinstva, prostornim planovima užeg područja odnosno lokacijskom (građevnom) dozvolom, odredit će se elementi rekonstrukcije postojećih kulturnih dobara. Pri tome će se uvažavati kreativna rješenja svrhovite zaštite i očuvanja putem kojih se građevini kvalitetno određuju potrebni životni, odnosno radni uvjeti.~~

~~———— (2) U području urbanističke cjeline grada Buja iz članka 215. ovih odredbi utvrđuju se mjere očuvanja i zaštite na sljedeći način:~~

- ~~— Planom su načelno određene prostorne međe kulturnog dobra, u kojima se propisuje sustav mjera zaštite. Detaljne prostorne međe kulturnog dobra određene su aktom o zaštiti kulturnog dobra nadležnog tijela državne uprave.~~
- ~~— U zoni A propisuje se cjelovita zaštita kulturno povijesnih vrijednosti uz najveće moguće poštivanje tradicije i funkcije prostora i sadržaja. Nije dopušteno unošenje novih struktura, a moguće je prilagođavanje funkcija i sadržaja suvremenim potrebama uz minimalne intervencije u povijesne strukture (sanacija, konzervacija, konzervatorska rekonstrukcija).~~
- ~~— U zoni B propisuje se zaštita osnovnih elemenata prostorne povijesne matrice i karakterističnih kompleksa grupa građevina, pojedinih građevina i drugih važnih vrijednosti, a prije svega gabarita, povijesnih sadržaja i oblika. Dopuštene su odgovarajuće intervencije u smislu prilagođavanja funkcija i sadržaja suvremenim potrebama (konzervacija, rekonstrukcija, povezivanja povijesnih i novih struktura: interpolacija, rekompozicija, integracija).~~
- ~~— U zoni C propisuje se zaštita krajobraznog karaktera cjeline. Obaveznom kontrolom gabarita i očuvanjem vrijednih vizura štiti će se i isticati urbane, arhitektonske i krajobrazne vrijednosti kulturnog dobra. Intervencije u prostoru dopuštene su samo uz pridržavanje osnovnih konzervatorskih načela i zaštite kulturno povijesne cjeline (uređenje prostora, gradnja, rekonstrukcija).~~
- ~~— U zoni istraživanja I (područja zona A i B, te uz njih područje na brežuljku Sv. Margarete) sve intervencije u prostoru uvjetovane su prethodnim arheološkim istraživanjima i nadzorom, a svaka intervencija određena je rezultatima provedenih istraživanja.~~
- ~~— Zaštitni i drugi radovi na području ovog kulturnog dobra mogu se poduzeti samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela državne uprave.~~
- ~~— Ovo kulturno dobro može se koristiti samo u izvornoj namjeni ili za namjenu koju odredi nadležno tijelo državne uprave, sve sukladno odredbama ovog Plana.~~
- ~~- Nadležno tijelo državne uprave može propisati i druge mjere zaštite ovoga kulturnog dobra.~~

~~(13) Mjere očuvanja i zaštite poluurbanih i ruralnih cjelina načelno se utvrđuju na sljedeći način:~~

- ~~— U području poluurbane i ruralne cjeline naselja Momjan iz članka 216. ovih odredbi uvjetuje se potpuna zaštita i očuvanje urbane odnosno ruralne strukture i arhitekture. U tom prostoru nije moguće uvođenje nikakvih promjena u planu i oblikovanju arhitekture. Svi zahvati trebaju težiti rekonstrukciji povijesnih oblika. Građevne aktivnosti u smislu interpolacija, prigradnji, nadogradnji, adaptacija i slično u prostoru i na građevinama određuju se uz suglasnost nadležnog tijela državne uprave. Za ovo područje ovim se Planom utvrđuje obaveza izrade prostornog plana užeg područja u obuhvatu šire zone zaštite kulturnog dobra.~~

U područjima ruralnih cjelina iz članka 217. ovih odredbi uvjetuje se potpuna zaštita i očuvanje urbane, odnosno ruralne strukture i arhitekture. U tom prostoru obavezna je zaštita i očuvanje temeljne graditeljske osnove i gabarita izgradnje, što dopušta mogućnost interpolacija, ali prilagođenih ambijentu. Građevne aktivnosti u smislu interpolacija, prigradnji, nadogradnji, adaptacija i slično, u prostoru i na građevinama određuju se uz suglasnost nadležnog tijela ~~državne~~ uprave.

~~(24) Intervencije u područjima iz stavaka 2. i 31. moraju biti usklađene s urbanističkim, povijesnim i oblikovnim karakteristikama cjeline. Potrebno je sačuvati karakteristike parcelacije koja uvjetuje morfološku strukturu područja i koja je prepoznatljiva kroz strukturiranje građevina, uličnih pročelja, ograđivanje vrtnih parcela i oblikovanje vanjskog ruba područja. Također:~~

- ~~- uvažavati karakterističnu tipologiju, orijentaciju i položaj građevina na građevnim česticama, te na taj način sačuvati karakterističan ulični izgled, odnosno izgled cjeline,~~
- ~~- gradnju interpoliranih građevina logično uključivati u postojeću cjelinu. Sačuvati karakteristike fasadnog ritma i tradicionalno raščlanjivanje parcela,~~
- ~~- postojeće pomoćne građevine ukloniti, ukoliko se to temelji na promjeni urbanističkog standarda cjeline,~~
- ~~- oblik, detalji i boje pročelja moraju se prilagoditi karakteristikama tipa građevina u okviru cjeline.~~

Članak 224.

(1) Za građevine iz članka 218. Planom se utvrđuju mjere zaštite:

- pri rekonstrukciji građevina uvažavati karakterističnu tipologiju, orijentaciju i položaj građevina na građevnim česticama, te na taj način sačuvati karakterističan ulični izgled, odnosno izgled cjeline,
- gradnju interpoliranih građevina logično uključivati u postojeću cjelinu; sačuvati karakteristike fasadnog ritma i tradicionalno raščlanjivanje građevnih čestica,
- postojeće pomoćne građevine ukloniti, ukoliko se to temelji na promjeni urbanističkog standarda cjeline,
- oblik, detalje i boje pročelja prilagoditi karakteristikama tipa građevina u okviru cjeline.

(2) Iznimno odredbama iz stavka 1., građevine odnosno ostaci građevina iz članka 218. mogu se uklanjati i nadomještati novima, pri čemu se, uz korištenje suvremenih materijala i arhitektonskih elemenata, mora zadovoljiti uvjet usklađenosti s urbanističkim, povijesnim i oblikovnim karakteristikama cjeline.

Članak 225.

(1) Mjere zaštite arheoloških zona (područja) i lokaliteta iz članaka 215., 216., 217. i 218. ovih odredbi načelno se utvrđuju na sljedeći način:

- Svi zahvati u arheološkim nalazištima uvjetovani su prethodnim istraživanjima, a eventualno i drugim potrebnim radnjama: arheološko rekognosciranje i reambuliranje, arheološki nadzor zemljanih radova, zabrana novogradnje do arheoloških istraživanja, obavezna prezentacija i sl. Rezultati istraživanja trebaju biti adekvatno interpretirani i usuglašeni s planiranom intervencijom u prostoru prije izrade dokumentacije i početka izvođenja bilo kakvih građevinskih radova.
- Na području arheološkog nalazišta nisu dozvoljeni radovi koji bi mogli narušiti integritet kulturnog dobra, bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela ~~državne~~-uprave.
- Istraživanje arheološkog nalazišta i iskapanje nalaza dopušteno je samo uz prethodno odobrenje nadležnog tijela ~~državne~~-uprave,
- Za pećinski lokalitet Mira (br. 92 - Arheološko nalazište na lokalitetu Pećina Mira) preporuča se čišćenje devastiranog dijela pećinskog arheološkog lokaliteta, otvorenog na rubu eksploatacijskog polja Plovanija, od nagomilanog kamena te njegovo zatvaranje (zazidavanje). Navedenim radovima mora prethoditi obavljanje sondažnog ili sustavnog arheološkog istraživanja. Za sve radove na području kulturnog dobra potrebno je zatražiti posebne uvjete zaštite i prethodno odobrenje od Konzervatorskog ureda u Puli.

Članak 226.

(1) Mjere zaštite trase bivše željezničke uskotračne pruge "Parenzane" načelno se utvrđuju na sljedeći način:

- sukladno rješenju iz Prostornog plana Istarske županije propisuje se obaveza izrade potrebne dokumentacije preobrazbe Parenzane u linearni rekreacijski objekt koja mora ponuditi tehnički i oblikovno suvremeno rješenje,
- sve radove, kako u fazi izrade dokumentacije tako i izgradnje, obavljati u suradnji s tijelom ~~državne~~ uprave nadležnim za poslove zaštite kulturnih dobara.

Članak 227.

(1) Prilikom izrade prostornog plana užeg područja ili druge prostorne dokumentacije, kao i provedbe eventualnog postupka procjene utjecaja na okoliš za sve zahvate u prostoru kojima su obuhvaćena kulturna dobra iz članaka 215., 216. i 217. ovih odredbi, potrebno je pored odredbi ovog Plana dodatno konzultirati i smjernice iz Konzervatorske podloge za izradu ovog Plana.